

PUUTAVARANMITTAUKSEN NEUVOTTELUKUNTA, pöytäkirja

13.8.2013

Hyväksytty 15.10.2013

PUUTAVARANMITTAUKSEN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 2/2013

Aika: 13.6.2013, kello 12:35 – 15:10

Paikka: Jämsänkoski, UPM Kymmene Oyj, kokoushuone Rustholli

Läsnä: Puh.joht. Matti Heikurainen maa- ja metsätalousministeriö
Jäsenet Anssi Kainulainen Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Jari Lindblad Metsäntutkimuslaitos
Kari Palojärvi Metsäalan Kuljetusryttäjät ry
Timo Saarentaus Metsä Group
Jouni Väkevä Metsäteollisuus ry
Varajäsenet Simo Jaakkola Koneyrittäjien liitto ry
Jouni Bergroth Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL Itä-Suomi ry
Reijo Lehtinen Puu- ja erityisalojen liitto ry
Pauli Rintala Metsänomistajien liitto Järvi-Suomi ry
Timo Tirronen Stora Enso Metsä
Asiantuntijat Marko Jaakkola Koskitukka Oy
Juha Laiho Metsähallitus
Timo Melkas Metsäteho Oy
Sihteeri Tapio Wall Metsäntutkimuslaitos
Poissa: Kari Immonen Yksityismetsätalouden Työnantajat ry
Harri Häkkinen Puu- ja erityisalojen liitto ry
Maija Kaukonen maa- ja metsätalousministeriö
Anna-Liisa Louko Metsätalouden kehittämiskeskus TAPIO
Sami Markkanen Kotkan Energia Oy
Johnny Sved Metsätalouden kehittämiskeskus TAPIO

1. Kokouksen avaus

Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan puheenjohtaja Matti Heikurainen avasi kokouksen klo 12:35.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkistaminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

3. Uusi puutavaranmittauslaki ja – asetukset

Uusi puutavaranmittauslaki ja –asetus ilmestyvät maa- ja metsätalousministeriön sivuille lähiaikoina.

Paketti sisältää seuraavat lait ja asetukset:

- Laki puutavaran mittauksesta (414/2013)
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus puutavaran mittauksen mittausmenetelmäryhmien ja mittausmenetelmien tarkemmasta sisällöstä sekä mittauslaitteiden käytöstä (MMM:n määräyskokoelman numero 12/13)
- Valtioneuvoston asetus puutavaranmittauksen neuvottelukunnasta
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus puutavaran virallisesta mittauksesta, valvontamittauksesta ja mittauslautakunnan käsittelystä perittävästä maksusta

Materiaali sekä suomen että ruotsin kielellä löytyy osoitteesta:

<http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/metsat/lainsaadanto.html>

Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan kokoonpanoon tuli muutama ehdotus, mutta lausunnoista huolimatta nykyinen jaottelu säilyy etutahojen määrittelyissä. Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja 11 jäsentä, joista kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Yksityismetsätalouden Työnantajat ry tulee uutena työn- ja urakanantajien edustajaksi, joita on uudessa neuvottelukunnassa nyt kaksi. Muita uusia edustajia ovat Metsähallitus, itsenäisiä sahoja ja energiateollisuutta edustavat tahot. Pois jää Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion edustus. Neuvottelukunnan toimikausi on neljä vuotta.

Pyyntö uutta neuvottelukuntaa edustaville tahoille ehdokkaiden nimeämiseksi lähetetään lähiaikoina. Neuvottelukunnassa käytiin vilkas keskustelu lain 23 § mukaisen tietoluovutuksen tulkinnasta. Neuvottelukunta päätti asettaa työryhmän pohtimaan hakkuukoneen mittaustulosten tietosisällön minimitasoa, jolla puutavaranmittauslain mukainen riittävä tietotaso saavutetaan. Työryhmä Lindblad, Melkas, Rintala ja Saarentaus tekevät yhteisen esityksen, joka sisältää esimerkkejä lain mukaisista tulosteista, seuraavaan neuvottelukunnan kokoukseen. Työryhmä toimittaa materiaalin neuvottelukunnalle viikkoa ennen kokousta.

Neuvottelukunta ottaa kokouksessaan kantaa riittävään tietoluovutuksen tasoon.

4. Muuntolukujen vahvistaminen Metlan määräyksellä

Metlan valtuus antaa määräyksiä koskee asetuksen mittausryhmää 3 (muuntolukuihin perustuvat mittausmenetelmät).

Lindbladin esittelemän määräyksen luonnos sisältää hakkuukonemittauksen tyvifunktion, pölkkyjen latva- ja keskuskiintomittauksen, kuorilisäykset kuorettomaan pölkkyyn, muodostelmien mittauksen, teollisuushakkeen ja purun sekä painoon perustuvien menetelmien muuntoluvut. Aikaisemmin käytössä olleisiin muuntolukuihin ei ole tehty muutoksia.

Määräyksen taulukoissa on esitetty eräkohtaiset läpimittarajat, joihin taulukon mukaisia lukuja sovelletaan.

Läpimittarajoilla on pyritty pois puutavaralajinimikkeistä, koska niitä ei ole mainittu laissa tai asetuksessa.

5. Mittauslautakunnan jäsenten asettaminen

Neuvottelukunnassa käytiin keskustelu uuden puutavaran mittauksesta annetun lain mukaisen mittauslautakunnan mahdollisten jäsenten kartoittamiseksi. Keskustelussa tuotiin esiin nimiä, joita ministeriö voi hyödyntää lautakunnan asettamisessa. Todettiin, että vaihtuvien jäsenten valinnassa on tavoiteltava mahdollisimman suurta ja laajaa puutavaranmittauksen asiantuntemusta, mutta on kuitenkin syytä painottaa hakkuukonemittauksen tuntemusta.

Ministeriötä voi myös myöhemmin lähestyä ehdotuksilla mittauslautakunnan jäseniksi ministeriössä tehtävää jatkoharkintaa varten.

6. Palaute tuotetusta koulutusmateriaalista

Työryhmä on työstänyt kolme kalvosarjaa ja neljäs kalvosarja valmistunee alkusyksystä Työtehoseuran toimesta. Jatkossa ajantasainen koulutusmateriaali löytyy Metlan internet-sivuilta. Palautteessa neuvottelukunta toteaa työryhmän tehneen hyvää työtä ja materiaali täyttää asetetut tavoitteet.

Materiaali on tehty ministeriön kalvopohjille. Jos joku käyttävä taho muokkaa materiaalia, niin silloin muokattu materiaali pitää esittää omalla kalvopohjalla. Ryhmän tavoitteena olikin, että kukin käyttäjä voi poimia oman tarvitsemansa tiedon ja muokata sitä omiin tarkoituksiinsa parhaiten soveltuvaksi.

Materiaaliin annettiin joitakin korjausehdotuksia, joiden pohjalta Melkas tekee tarpeelliset korjaukset.

7. Muut asiat

Kokouksessa nostettiin esille muutamia kentällä käytännössä todettuja menettelyitä, jotka ovat puutavaranmittauslain vastaisia. Lain mukaisten hyvien mittauskäytäntöjen tunnetuksi tekeminen todettiin esimerkkien valossa jatkuvaksi ja tärkeäksi neuvottelukunnan tehtäväksi.

Metlalle esitettiin kysymys hakkuukoneen tyvitukkifunktio tutkimuksen jatkosuunnitteluista. Tutkimussuunnitelmaa ei vielä ole, mutta asiaa on pohdittu. Pohdinnoissa on etsitty saksimittaukselle parempaa referenssiä tarkemman mittaustuloksen aikaansaamiseksi.

Metlalle annettiin tehtävä seuraavaan kokoukseen mennessä kartoittaa ja priorisoida tutkimus- ja kehittämisasihteita, joita neuvottelukunta voisi pohtia seuraavassa kokouksessa. Tyvitukkifunktion tarkentamistarvetta on silloin mahdollista arvioida suhteessa muihin tutkimustarpeisiin.

8. Seuraavan kokouksen ajankohta

Neuvottelukunnan seuraava kokous pidetään alkusyksystä. Tarkempi päivämäärä ja paikka ilmoitetaan myöhemmin.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:10.

Pöytäkirja vakuudeksi

Matti Heikurainen Tapio Wall

puheenjohtaja sihteeri

PUUTAVARANMITTAUKSEN NEUVOTTELUKUNTA, pöytäkirja

5.3.2013

Hyväksytty 13.6.2013

PUUTAVARANMITTAUKSEN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 1/2013

Aika: 13.2.2013, kello 10:00 – 12:00

Paikka: Maa- ja metsätalousministeriö, Hallituskatu 3, Helsinki

Läsnä: Puh.joht. Matti Heikurainen maa- ja metsätalousministeriö

Jäsenet Reijo Lehtinen Puu- ja erityisalojen liitto ry (varajäsen)

Jari Lindblad Metsäntutkimuslaitos (videoyhteys)

Ville Manner Koneyrittäjien liitto ry

Kari Palojärvi Metsäalan Kuljetusyrittäjät ry

Timo Saarentaus Metsä Group

Jouni Väkevä Metsäteollisuus ry

Asiantuntijat Kari Immonen Yksityismetsätalouden Työnantajat r.y.

Marko Jaakkola Koskitukki Oy

Maija Kaukonen maa- ja metsätalousministeriö

Juha Laiho Metsähallitus

Timo Melkas Metsäteho Oy

Sihteeri Tapio Wall Metsäntutkimuslaitos

Poissa: Harri Häkkinen Puu- ja erityisalojen liitto ry

Anssi Kainulainen Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Sami Markkanen Kotkan Energia Oy

Johnny Sved Metsätalouden kehittämiskeskus TAPIO

1. Kokouksen avaus

Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan puheenjohtaja Matti Heikurainen avasi kokouksen klo 10:00.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkistaminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

Edellisessä kokouksessa käsitellystä osanippuihin perustuvasta perusmittauksen kontrollista ei tehty koekäyttösopimusta. Vastaava menettely sisältyy nykyisen käsityksen mukaan uuden puutavaranmittauslain asetusluonnokseen.

3. Kokouspöytäkirjojen hyväksymismenettely

Käsiteltiin pöytäkirjan hyväksymismenettelyä puheenjohtajan tekemän esityksen pohjalta. Hyväksyttiin seuraava menettely:

- Pöytäkirjaluonnos lähetetään kokouksessa läsnä olleille kommentoitavaksi viikon ajaksi.

- Saatujen kommenttien perusteella puheenjohtaja ja sihteeri laativat tarkennetun pöytäkirjaluonnoksen, joka laitetaan liitteineen nähtäville Metlan MetInfo-sivuille. Tässä vaiheessa pöytäkirja merkitään merkinnällä luonnos.

- Seuraavassa neuvottelukunnan kokouksessa pöytäkirja hyväksytään ja pöytäkirjan merkintä luonnos korvataan merkinnällä hyväksytty.

Neuvottelukunnan sisäisenä tavoitteena on saada pöytäkirjaluonnos kommenttikierrokselle viikon sisällä kokouksesta ja kokouksessa läsnä olleiden kommentointiin varataan aikaa viikko.

Asian ottaminen kokouksen asialistalle edellyttää asian ilmoittamista puheenjohtajalle ja sihteerille vähintään viikkoa ennen kokousta. Puheenjohtaja päättää asian ottamisesta asialistalle.

Kokouksessa esille otettavien asioiden sujuvan käsittelyn varmistamiseksi käsiteltävään asiaan liittyvä

materiaali tulisi toimittaa vähintään viikkoa ennen kokousta puheenjohtajalle ja sihteerille. Kokousmateriaali jaetaan jäsenille pääsääntöisesti viikkoa ennen kokousta. Tarvittaessa sihteeri osallistuu esiteltävän materiaalin saattamiseen esityskelpoiseen muotoon. Tämä on tärkeää erityisesti asioilla, jotka vaativat neuvottelukunnan päätöstä tai hyväksyntää.

4. Katsaus puutavaranmittauslain ja -asetuksen valmistelutilanteeseen

Asetusta valmisteleva asetustyöryhmä on kokoontunut toistaiseksi viimeisen kerran ja asetuserä on ryhmän sisällä vielä kommenttikierroksella. Viikolla 9 maa- ja metsätalousvaliokunta kuulee asianosaisia hallituksen esityksestä laiksi puutavaran mittauksesta, jonka jälkeen uusi puutavaranmittausasetus lähtee lausuntokierrokselle. Jos valiokuntakäsittelyssä lain sisältöön ei tule merkittäviä muutoksia, on lain ja asetuksen voimaantulo 1.7.2013 edelleen mahdollista.

Tarkempaa aikataulua, milloin laki ja asetukset ovat lopullisessa muodossa, ei vielä tiedetä.

5. Puutavaranmittauslain ja -asetuksen koulutuspaketin valmistelu

Melkas esitteli ennakkoon (7.2.2013) neuvottelukunnalle lähetetyn työryhmän esityksen puutavaranmittauslainuudistamisesta koskevan koulutusmateriaalin rakenteesta, sisällöstä ja toteutusaikataulusta. Koulutusmateriaali koostuu neljästä kalvosarjasta:

1. Lakiuudistuksen tausta ja vertailu uuden ja vanhan lain välillä
2. Laki ja valtioneuvoston asetukset
3. Puutavaranmittaukselle, mittausmenetelmille ja – laitteille asetettavat vaatimukset
4. Bioenergiayrittäjille suunnattu materiaali

Viime kokouksen pohjalta asetettu työryhmä on kokoontunut kaksi kertaa. Työryhmän tarkoituksena ei ole kopioida lakitekstiä suoraan kalvosarjoihin, vaan laki ja asetukset avataan käytännön esimerkkien avulla eri käyttäjille ymmärrettävään muotoon. Valmistettava materiaali toimii eri käyttäjien yhteisenä pohjana, johon jokainen voi lisätä omia täydentäviä tietojaan ja poistaa oman kohderyhmän kannalta tarpeettomia osia.

Keskustelun perusteella todettiin, että koulutuspaketti pitää olla valmiina vappuun mennessä ja koulutukset tehty ennen uuden mittauslain ja -asetuksen astumista voimaan.

Keskusteltiin lakiesityksen voimaantulon aikataulusta. Todettiin, ettei alkuperäistä voimaantulon aikataulua ole tarkoituksenmukaista muuttaa, sillä voimaantulon siirto ei ratkaisevasti helpottaisi koulutuksen aikatauluvaatimuksia.

Myöhennetty lain voimaantulo myöhentäisi todennäköisesti koulutusten alkamisaikoja, jolloin koulutukseen olisi edelleenkin käytettävissä sama rajoitettu aika.

Työryhmä valmistelee koulutuspaketin maa- ja metsätalousministeriön kalvopohjalle. Ministeriö hyväksyy kalvosarjan ja se annetaan tiedoksi neuvottelukunnalle. Neuvottelukunta puolsi 2000 euron palkkion maksamista neuvottelukunnan varoista kalvosarjan valmistelusta päävastuun kantavalle Metsäteho Oy:lle.

Ongelmallisimmaksi tiedotuksen kohderyhmäksi keskustelussa arvioitiin pienet energiapuun tekijät ja käyttäjät, joiden toimintamallit muuttuvat eniten lakiuudistuksen myötä. Tämän johdosta koulutuspakettia valmistelevaa työryhmää täydennetään Työtehoseuran edustajalla, jolla on perinteisesti hyvät yhteydet pieniin lämpöyrittäjiin. Käydyn keskustelun perusteella ainespuuta valmistavat ja käyttävät tahot ovat valmistautuneet kohtalaisen hyvin tulossa olevaan lakimuutokseen. Jos jäsenkunnalla on hyviä ideoita tiedon levittämiseksi, niin ne kannattaa jakaa.

6. Muut asiat

Lindblad totesi, että energiapuun mittaustoimikunta pitää todennäköisesti yhden kokouksen ennen uuden puutavaranmittauslain voimaantuloa. Uuden mittauslain ja -asetuksen myötä energiapuun mittaus sopimuksen alaiset asiat monilta osin siirtyvät uuden lain piiriin. Tämä seikka on otettava huomioon seuraavan neuvottelukunnan kokoonpanoa ajateltaessa.

Koska uudessa laissa ja asetuksessa ei ole hyväksyttyjä muuntolukuja käytettävissä, pitää neuvottelukunnan ottaa kantaa nyt käytössä olevien muuntolukujen vahvistamiseksi uuteen lakiin ja asetukseen. Asian tekee ongelmalliseksi nykyisessä ja uudessa laissa olevat erilaiset hyväksymismenettelyt.

7. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraava kokous pidetään 13.6.2013. Jos kokouksen yhteydessä järjestetään perinteinen kesäretkeily, niin se alkaa iltpäivällä 12.6.2013 ja jatkuu kokouksella 13.6.2013. Retkelle osallistuvat neuvottelukunnan jäsenet, varajäsenet ja asiantuntijat.

Saarentaus selvittää retkeilyn toteutumisen 15.3.2013 mennessä.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12:00.

Pöytäkirja vakuudeksi,
Matti Heikurainen Tapio Wall
puheenjohtaja sihteeri

Jakelu: Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet
Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan asiantuntijajäsenet
Tuomo Valkeapää, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)

Jakelu: Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet
Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan asiantuntijajäsenet
Tuomo Valkeapää, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)